

Rola instytucji Unii Europejskiej w budowaniu Europejskiej Autonomii Strategicznej

Głównym celem projektu jest określenie roli instytucji Unii Europejskiej (UE) w procesie realizowania Europejskiej Autonomii Strategicznej (EAS). Koncepcja Europejskiej Autonomii Strategicznej po raz pierwszy pojawiła się we francusko-brytyjskiej deklaracji wydanej podczas szczytu w St. Malo w 1998 roku i odnosiła się do ambicji UE w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa. Pierwotnie, koncepcja EAS oznaczała przede wszystkim zdolność do przeprowadzenia operacji militarnych w sposób niezależny. Jako taka, została uzupełniona o komponenty przemysłowy i technologiczny. Pozostając na marginesie debat o europejskim bezpieczeństwie w Europie przez blisko dekadę, koncepcja EAS zaczęła zyskiwać nową rolę i znaczenie po 2013 roku, gdy została przedstawiona w konkluzjach Rady Europejskiej jako cel działań UE w ramach Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO). Od tego czasu, koncepcja EAS pojawiła się w niemal każdym ważnym dokumencie dotyczącym WPBiO i w 2016 roku nowa Strategia Globalna UE uznała ją za nadrzędny poziom ambicji dla działań Unii w obszarach takich jak polityka zagraniczna, obronna, kosmiczna czy cyberbezpieczeństwa. W ten sposób, koncepcja EAS została pogłębiona i poszerzona by objąć nowe sektory polityk, takie jak: wojskowość i obrona, polityka kosmiczna, cyberbezpieczeństwa, polityka cyfrowa i nowych technologii, polityka przemysłowa i łańcuchów dostaw, zdrowie publiczne i farmaceutyki, handel i Bezpośrednie Inwestycje Zagraniczne, dyplomacja i pozostałe polityki zewnętrzne. W tym samym czasie, instytucje Unii Europejskiej podjęły wzmożone wysiłki by sformułować i implementować EAS, działając jako główni promujący tej koncepcji.

Niniejszy projekt realizuje cztery główne cele badawcze. Po pierwsze, wypracuje całościową definicję autonomii strategicznej, która uwzględni wszystkie sektory polityk, które uważane są za kluczowe dla EAS. Po drugie, podda analizie czynniki, które kształtują proces poszerzenia i implementacji EAS. Po trzecie, określi rolę, jaką instytucje i agencje Unii Europejskiej – Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej, Komisja Europejska, Parlament Europejski, Wysoki Przedstawiciel Unii do spraw Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa, Europejska Służba Działań Zewnętrznych, Europejska Agencja Obrony, Europejska Agencja Cyberbezpieczeństwa, Centrum Satelitarne Unii Europejskiej, Europejska Agencja Leków – odgrywają w procesie implementacji EAS. Szczególnie, niniejszy projekt określi jak te instytucje definiują EAS i jakie działania podejmują na rzecz jej implementacji w ramach określonych polityk sektorowych. Wreszcie, projekt zbada jak implementacja EAS wpływa na Unię Europejską jako aktora globalnego.

Pierwszy etap badań obejmie szczegółowy przegląd najnowszej literatury naukowej z zakresu studiów europejskich a także badania w Historycznych Archiwach Unii Europejskiej. Następnie przeprowadzona zostanie analiza oficjalnych dokumentów wydanych przez instytucje UE, które odnoszą się do pojęcia i kwestii realizacji EAS. Badania te zostaną uzupełnione o konsultacje ze światowej sławy naukowcami i ekspertami zrzeszonymi w ośrodkach badawczych, które zajmują się zagadnieniami z zakresu bezpieczeństwa i obronności w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem strategicznej roli technologii. W kolejnym etapie zostaną przeprowadzone wywiady z przedstawicielami wymienionych instytucji UE, które posłużą jako podstawą do przeprowadzenia weryfikacji wstępnych założeń i sformułowania konkluzji. W wyniku realizacji projektu powstanie zostanie pierwsze wszechstronne i szczegółowe opracowanie kwestii procesów politycznych, które określają europejskie działania na rzecz budowy autonomii strategicznej. Jest to zagadnienie zyskujące znaczenie w świetle przekształcenia światowej polityki, gdzie Unia Europejska musi szukać swojego miejsca pomiędzy słabnącymi stanami zjednoczonymi a rosnącymi w siłę Chinami. Głównym obszarem rywalizacji tych mocarstw stają się właśnie te sektory polityk, do których odnosi się koncepcja Europejskiej Autonomii Strategicznej. Celem niniejszego projektu jest prześledzenie wszystkich skomplikowanych relacji, które łączą wspomniane sektory polityk w koncepcję autonomii strategicznej. W przekonaniu autora pozwoli to na lepsze zrozumienie co konstytuuje suwerenność w XXI wieku w odniesieniu do wyzwań jakie rzucają nowe technologie, wpływając na to jak funkcjonują państwa i społeczeństwa. Ten projekt da także odpowiedź na pytanie o to czy Unia Europejska jest zdolna zachować swoją suwerenność pomimo rosnącej rywalizacji głównych potęg i negatywnych konsekwencji globalizacji.